

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jan Pavlisko: Druhý život Ruprechta Falckého v anglicky psané krásné literatuře a historická realita

Program: Historie se zaměřením na vzdělávání

Historický ústav, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2023

Práce Jana Pavliska si vytkla za cíl uchopit obraz historické osobnosti (spolu)utvářený uměním, konkrétně krásnou literaturou. Jeho zájmem byla osoba Ruprechta Falckého, který v anglosaském světě v povědomí širší veřejnosti právě díky populárním zpracováním svých pestrých životních osudů sehrává roli jedné z ilustrativních postav anglického 17. století.

Cíl práce lze hodnotit jako užitečný a přínosný, a to zejména v souvislosti s otázkami stálého hledání obsahu a formy prezentace historie i její výuky. Jedním z očekávaných vyznění předloženého spisu je příspěvek k autorem často zmiňovanému *kritickému* posuzování informací, což v současnosti nabývá na aktuálnosti i mimo disciplíny spojené s historickou vědou.

Kladně hodnotím skutečnost, že autor práce zvolil téma vyžadující zvládnutí cizojazyčných textů, tedy zde anglicky psané beletrie i odborné literatury. Práce v cizím jazyce je tak z hlediska posuzování výkonu autora jasnou přidanou hodnotou. Podobně je z práce patrný zájem o téma samotné. Otázkou zůstává, do jaké míry se podařilo cíl naplnit.

Diskutabilní je struktura práce z hlediska poměru kapitol. Jan Pavlisko rozhodně neodbyl úvod, v němž se snaží vybudovat si teoretické východisko k dalšímu postupu. Za nadbytečnou však považuji pasáž přejímající známá fakta o anglické revoluci, která je pochopitelně pouze sumářem, který poučenému čtenáři, jenž je u tohoto typu spisu předpokládán, nové skutečnosti nepřináší, ani neovlivňuje další líčení. V kontrastu s touto částí vyznívá překvapivě stručně a pro váhu dalšího textu též chudě faktografická kapitola o samotném Ruprechtu Falckém, která by v ideálním případě měla aspirovat na jedno z tematických ohnisek textu. Při jejím strukturovaném a náležitě obsažném, respektive interpretačně pluralitním pojetí by pak část věnovaná beletrii byla náležitě funkční. Samotné krásné literatuře je pak věnován text v rozsahu s. 28-42.

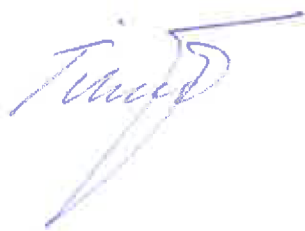
Právě obsah této kapitoly, která je vlastním tvůrčím jádrem práce, by měl být předmětem rozpravy při obhajobě. Autor by měl přesvědčivěji odůvodnit výběr posuzovaných titulů, neboť právě jejich vzorek je zcela rozhodující pro vyznění práce a její závěry. Dosud jsou dílům a jejich autorům věnovány stručné medailonky, z hlediska kontextu jejich vzniku, osobnosti autora a zejména recepce v kontextu literárního světa se však otevírá mnohem širší pole k vyhodnocení a pojmenování limitů. Chápejme výběr děl za sondu, kterou je však třeba právě s ohledem na metodu jasněji charakterizovat. Podobně je pro věrohodnost textu významné, aby byly osvětleny tematické linie, které se autor rozhodl sledovat a komparovat s historickou realitou. Jedná se o linie dominantní? Jedná se o linie dalším dílům společné? Které další lze vymezit, ačkoliv se jimi text – byť z objektivních důvodů rozsahu – nevěnuje? Konečně třetím z okruhů otázek je výběr pasáží, s nimiž nás autor seznamuje. Jedná se o momenty dějově stěžejní, doprovodné, rozsahem konstituující podstatu díla, či spíše intermezza? Zásadní je tedy otázka, do jaké míry je jádro práce systematicky vybudovaným výkladem, do jaké míry je autorovou subjektivní volbou, do jaké míry je reprezentativní.

V tomto ohledu je namístě pobídka k uměřenosti při nakládání s termíny, jakými jsou *analýza*, *kritický*, *komparace*, případně samotná *historická realita*. Autor v úvodu s teoretickými pojmy operuje, což je pochvalné, jsou však aplikovány při vlastním zpracování materie?

Text samotný bohužel obsahuje prohřešky jazykového charakteru, častými jsou zejména chybné koncovky, vyskytují se vybočení z vazby či přestupky pravopisné. Výstavbě textu též nesvědčí občasné opakování myšlenek a faktů.

Práce Jana Pavliska je původním dílem. Autor při jeho tvorbě využil své lingvistické kompetence a pokusil se stavět na teoretickém základě. Z hlediska objektivního naplnění cílů lze práci s ohledem na výše uvedená upozornění považovat spíše za pootvření okna do světa „druhých životů“.

Práci doporučuji k obhajobě.

Dr. Ondřej Tikovský

v Praze 2. června 2023